

obče upravno oblastvo prve stopnje na zahtevo interesentov ali sosednih upravičencev zakupnika ali lastnika dotičnega lovišča, naj zniža število te divjačine v določenem roku.

Ako ta rok poteče brez uspeha, odredi obče upravno oblastvo prve stopnje gonje na divje svinje in zverjad in izda druge potrebne ukrepe za zmanjšanje števila lisic, jazbecov, divjih mačk, dehorjev in hrčkov (čl. 36).

Občina določi na zahtevo obče upravnega oblastva prve stopnje takoj potrebno število lovcev in gonjačev, ki ne smejo biti mlajši pod 18 leti. Gonjo vodi oseba, ki jo postavi oblastvo. Lovci in gonjači so dolžni odzvati se pozivu kakor tudi pokoriti se odredbam vodje gonje.

Pri gonji je dovoljeno ubijati samo divje svinje in zverjad; ubita divjačina gre onemu, ki jo ubije.

Lovcu, ki izven gonje ubije risa ali volka, se da nagrada.

Predpisi za izvedbo gonje kakor tudi o višini nagrade za ubito škodljivo divjačino in zverjad se izdajo z banovinsko uredbo v smislu čl. 90 ustave (čl. 37).

Lovski lastniki in zakupniki in lovsko osebe imajo pravico v svojem lovišču ubijati pse, ki pohajajo po lovišču, kakor tudi mačke, ki se zalotijo več kot 200 metrov od najbližje hiše (čl. 38).

Prepovedano je po tujem lovišču voditi pse, razen po javnih potih; izjemoma je dovoljeno pastirjem večjih čred voditi pastirske pse (čl. 39).

Nadzorstvo nad lovom, lovski čuvaji.

Lastniki in zakupniki lovišč so dolžni na svoje stroške in na svojo odgovornost nastavit in občemu upravnemu oblastvu prve stopnje prijaviti kot lovske čuvaje izučene lovce ali vsaj takšne osebe, ki poznajo potrebne predpise in ki jim oblastvo priznava sposobnost za ta poklic (čl. 41).

★

Vprašanja in odgovori.

J. C. v P.

K vojakom moram, pa ne vem, kako velik kovček si naj napravim?

Odgovor:

Ni nobena mera predpisana. Naredite si pa takega, da ga boste lahko tudi nesli in zaklepali. Navadna mera je do 1 m dolg, 30 cm širok in 40 cm visok.

J. J. v D.

Kaj pomeni beseda robija?

Odgovor:

To je srbska beseda, pomeni strogi zapor po novem kazenskem zakoniku. Imate prav, ko se pritožujete, da se slovenščina pači. Slovenski jezik je državni jezik in ga morajo vsi spoštovati, posebno pa bi ga morali drž. uradi. Te dni smo dobili v roke uradno tiskovino, ki bi naj bila slovenska, pa je tako spakodrana, da so se merodajni krogi pritožili zoper tako pačenje našega lepega slovenskega jezika.

F. J. v Š.

Namesto lesenega vodnega kolesa pri mlinu bi si rad dal napraviti turbino. Ali se izplača?

Odgovor:

To je odvisno od tega, kako velik je vaš mlin, kako močna je voda in kak padec ima. Je pa turbina draga stvar. Ako želite offer. pišite po naslove trgovski zbornici v Ljubljano.

REDNI OBČNI ZBOR

Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru, r. z. z. n. z., se vrši v soboto, dne 13. februarja 1932, ob 16. uri v uradnih prostorih v Mariboru, Gospodarska ulica 23, s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1931.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev treh članov načelstva.
7. Slučajnosti.

V smislu § 23 društvenih pravil se vrši v slučaju nesklepčnosti eno uro pozneje, to je ob 17. uri, istotam in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sme sklepati ob vsakem številu navzočih zadruženikov.

Načelstvo.

K. F. v L.

Ali smem tudi vinograd gnojiti z umetnim gnojem?

Odgovor:

Seveda smete. Saj je umetni gnoj samo nadomestilo za pravi gnoj. Treba pa je primereno gnojilo vzeti, kakor ga zemlja potrebuje.

S. A. v P.

Kupil sem od Prometne bančne družbe v Mariboru srečko, vplačal vse obroke, skupno 720 Din, potem še 100 Din za časopis, pozneje sem poslal vsa potrdila vplačil in prodajni list tej družbi, dvakrat sem pisal priporočeno, sedaj še dobil pismo, da naj pošljem 10 Din v Beograd na prometno centralo. Srečke originalne pa ne dobim. Kaj naj storim?

Odgovor:

Teh 10 Din še pošljite, ko ste jih že 820 poslali. Istočasno pišite družbi priporočeno pismo, da ste teh 10 Din poslali in zahtevajte nazaj vsa potrdila vplačil, ker morate ta potrdila vi imeti! Upam, da boste srečko v redu dobili. Ako pa je ne dobite tekom 14 dni, se zopet oglasite.

V. P. v Č.

Brat je ostal v trgovini dolžen. Pet let ni bilo opomina. Zdaj pa naj jaz, ki sem svoj del plačal, plačam tudi za brata, ki ima tudi premoženje.

Odgovor:

Ako se račun glasi na vas in ni minilo tri leta od zadnjega opomina, ste dolžni plačati po postavi. Vest pa ne priznava zastaranja, če ste dolžni, boste plačali, če je brat dolžen, naj on plača.

A. L. v B.

Ali je pametno, ko oče ne pusti mlademu se poročiti, ko smo vsi na domu od dela že onemogli?

Odgovor:

Težko je svetovati v družinskih zadevah. Toda v vašem slučaju vam dajemo prav. Oče, ki sam ne mara za posestvo, naj ga da sinu, boste vsi dobro živeli.

J. R. v Z.

Odgovor:

O vaši zadevi smo že pred letom povedali svoje mnenje. Čemu nas nadlegujete vsak teden s pismi, ko sami veste, da je sodišče že reklo zadnjo besedo. V koliko je pa to prav ali ne, pa mi ne razsojamo.

F. F. v L.

Sem 19 let star in bi rad šel v misijone. Kam se naj obrnem?

Odgovor:

Pišite na Misijonišče Groblje pri Domžalah. Od tam izveste vse.

V. M. v Sv. A.

Ali res morajo otroci opustiti vsak drug pozdrav in pozdravljati le »Zdravo«?

Odgovor:

Glede pozdrava v šoli in izven šole ni nobenih predpisov, zato je to odvisno od vzgoje. Vsakega duhovnika pozdravljajo otroci z »Hvaljen Jezus« in je prav, če tudi druge. Vsi pozdravi so svobodni: Dober dan, Bog daj, Dober večer, Bog živi, kar komu pač ugaja. Sokolski naračaj hoče veljati kot svobodna organizacija in se pod kaznijo ne sme nikogar siliti vanj. S silo se tudi uspeh ne doseže, to bodo gotovo tudi sami vedeli!

F. F. v V.

Ali smo za dostavo davčne položnice dolžni plačati 1 Din?

Odgovor:

Ne! Občine imajo nalog, da davčne položnice razdelijo, ne smajo pa za ta posel nič računati.

A. P. v B.

Odgovor:

Ne vemo kdo ste. V pismu na nas se morate že podpisati, sicer ne vemo, če ste naročnik. Odgovarjamo le naročnikom.

K. Š. T. P.

Ali bi me vzeli k orožnikom, ko moram biti vojak?

Odgovor:

Pišite orožniškemu poveljstvu v Ljubljano pa bo gotovo malo uspeha!

J. G. v V.

Imam še srebrni, -lati, nikljasti, bakren in železen denar iz prejšnjih časov. Ali lahko kje prodam?

Odgovor:

Zlati in srebrni denar kupuje Narodna banka v Mariboru. Nikljasti in železni denar bo vam pa ostal za — spomin, bakrenega lahko prodate na težo pri kotlarju, če ga imate na kilograme, sicer se res ne izplača.

M. D. v V.

Oddal sem posestvo v najem, ker sem bolan. Ali je zelo majhno, da koronj živimo. Moram res še od tega davek plačati?

Odgovor:

Žal, da ga morate! Vam ga bodo že predpisali.

★

Kako se je Angleška polastila Indije.

Iz indijske pradobe.

Menda ni na svetu dežele, ki bi bila skozi tisočletja torišče toliko osvojevalnih narodov, kakor je Indija. Preteklo je 6000 let, odkar so se preselili Ariji iz severozapada Indije v rodovitne hindostanske doline, si podjarmili ondote prvotne prebivalce in ustvarili kulturo, ki je rodila še danes med Indijci veljavno duševno življenje in npravstvene zakone.

Iz one prastare indijske dobe se ni ohranilo nič drugega do današnjih dni

Novejš.

V Ženevi je pričelo dne 25. januarja 66. zasedanje sveta Zveze narodov.

Vojnoškodninska posvetovanja, ki so bila prvotno določena za 2 febr., so preložena na mesec junij.

Španska vlada je razpustila red jezuitov, mu zaplenila premoženje in mu prepovedala svobodno razpolaganje z imetjem.

Japonci so izkrcali v Šanghaju čete, ki bodo ščitile tamkajšnje Japonce napram Kitajcem. Zasedba Šanghaja je znatno poostрила spor med obema državama.

Francozi dvigajo zlato iz ameriških bank in hočejo s tem dati Ameriki odgovor na njeno odklonitev znižanja medzavezniških dolgov.

Med Poljsko in sovjetsko Rusijo je bila dne 25. januarja podpisana pogodba o nenapadanju.

Japonski cesar je dovolil, da se japonske čete umaknejo iz Mandžurije,

ker so se umaknile tudi redne kitajske čete in se je sedaj položaj spremenil.

Pušcava. Pevski odsek tukajšnjega Prosvetnega društva vlijudno vabi na prireditev igre »Stari in mladi«, katero vprizoriijo naši igralci v nedeljo dne 31. januarja ob treh popoldne v gostilniških prostorih gospe Amalijs Kores v Puščavi. Pred in po igri pa nam bo zapel naš pevski zbor pod vodstvom našega organista par lepih narodnih pesmic. Pridite pogledat vsi stari in mladi, revni in bogati.

Polzela. Fantovski odsek Katoliškega prosvetnega društva vprizori na pustno nedeljo dne 7. februarja v Prosvetnem domu Finžgarjevo igro »Veriga«, drama v treh dejanjih. Po igri bodo še razni šalji prizori. Vstopnina: sedeži 7 in 5 Din, stojišča 3 Din. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na pustno nedeljo hoče vsaki na kako zabavo. Bralno društvo vas vabi na pošteno zabavo v Pergerjevo dvorano, kjer se bo popoldne po večernicah dne 7. februarja vprizorila velika Meškova koroška domoljubna igra »Na smrt obsojenca« v treh

dejanjih. Med odmori igra tamburaški zbor. Vstopnina znižana: 6, 4 in 3 Din. Pridite vsi!

Dramlje. Na pobudo vodstva podružnice Sadržarskega in vrtnarskega društva se bo vršila v dneh 31. jan. in 1. ter 2. februarja v prostorih stare šole vinska razstava z nad 60 vzorci najboljšega vina.

Ormož. Godbeno društvo »Slavček« od Sv. Miklavža priredi v tukajšnji dvorani Katoliškega doma v nedeljo dne 31. januarja, popoldne ob pol štirih zabavno predstavo »Reposlov gorski duh«, čarobno burko v petih dejanjih, s sodelovanjem godbe na pihala. Vstopnina: sedeži 7 in 5 Din, stojišča 3 Din. K mnogobrojni udeležbi vlijudno vabijo igralci.

MALA OZNANILA

Viničarja s 4 delavskimi močmi sprejme grad Slivnica pri Mariboru.

Jabolčna in hruškova drevesca, priporočljive sorte, nudim po ugodni ceni. Anton Očko, Zlogona 9, p. Oplotnica. 152

Viničarja oziroma majerja sprejme takoj St. Lubienski, Jareninski dol 30.

Viničar s 3 delavskimi močmi za posestvo v bližini Maribora. Knjigarna Maribor, Gosposka ulica 28. 146

Predam od 32.000 Din neprej male hiše, vile, kavarna v najem: Rapid, Maribor, Gosposka ulica 28. 147

Pošteno dekle želi službe k boljši držini za harico. Naslov v upravi lista. 151

Sprejem s 1. marcem šiviljako pomočnico, ki ima veselje do moške obrti. Prednost pa imajo deželne. Ponudbe pismeno. Naslov v upravi lista. 150

Proda se krasno prostorno posestvo, hiša in hlev je zidano, s 3 orali, poldrugi oral rodnega sadonosnika z namiznim sadjem več vrst, poldrugi oral njiv in vrt, studenec pri hiši, pol ure od glavne ceste, proda se po ugodni ceni in se izve v Grušovi štev. 4, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 145

Sprejme se šivilja na stanovanje. Pismene ali ustmene ponudbe na naslov: Karl Knaplež, Jarenina. 142

Službo išče trgovski pomočnik, gre tudi v pisarno ali skladišče. Naslov v upr. lista. 141

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica štev. 46, bo dne 10. februarja 1932. Efektna dražba od 9. do 12. ure popoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure (popoldne).

Čevljarški Singer Flachstepp in ženski šivalni stroj za 700 Din z garancijo na prodaj: Mehanična delavnica - Dadieu, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 148

Devetmesečni viničarski tečaj

(za vinarstvo, sadjarstvo in kletarstvo) na banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli se bo letos zopet vršil od dne 1. marca do 30. novembra. V tečaj se sprejme 12 dovolj razvitih in zdravih mladeničev v starosti najmanj 16 let. Pouk je praktičen in teoretičen. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno popolno oskrbo in mesečno po 50 Din za nabavo potrebnih učil in drugih malenkosti. Lastno-ročno pisane prošnje, katerim je priložiti krstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, pravstveno spričevalo in dovoljenje staršev, da puste prosilca ves čas v tečaju, je predložiti ali vposlati do najkasneje dne 15. februarja t. l. upravniku banovinske trsnice in drevesnice v Kapeli, pošta in žel. postaja Slatina-Radenci. 127

Insertirajte!

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake.

Cena z rudečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din. Po pošti 1 Din več.

Tiskarna sv. Cirila Maribor.

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica r. z. z. n. z. Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Za našo deco.

V čarobni zemlji.

Marko je torej legel v posteljo, Marica pa je odpotovala. Slon je dolgo časa hodil čez neke hribe in nazadnje je postal pred nenavadno velikimi vrati. Bila so zaklenjena. Marica se je spustila na tla. Ročaj zvona pa je bil tako visoko od tal, da ga niti največji človek ne bi bil mogel doseči. Ali pametni slon se je postavil na zadnje noge in z dolgim svojim rilcem je res dosegel ročaj ter je krepko potegnil zanj.

Ogromen velikan je odprl. Pogledal je na vse strani, da vidi, kdo je zvonil. Marico je komaj zagledal.

»Prosim te, dobri velikan, da me odvedeš k tvojemu gospodarju,« je rekla.

Velikan se je pripognil, pa je dal roko za uho, da bi bolje čul. Morala je svojo prošnjo trikrat ponoviti. Nato jo je odvedel v ogromno dvorano. Hotel jo je dvigniti na stol. Ali rekla je:

»Hvala, velikan, rajši stojim!«

Ni trajalo dolgo, kar se je pojavil od drugega konca dvorane oče velikan, njegova žena in dva mladeniča-velikana, njuna sinova. Marica se je tako prestrašila, da bi se bila skoro zgrudila na tla, ker so bili ti ljudje veliki kakor stolpi. Oče je imel dolge sive lase, dolgo brado in brke. Njegove oči pa so bile tako blage, da je Marico strah takoj minil.

Posadil jo je na stol, da bi jo mogel bolje čuti in ona je začela prositi:

»Dobri velikan, prosim vas, zapovejte vašima otrokoma, naj ne mučita več mojega nesrečnega brata Marka!«

»Zakaj pa muči tvoj brat nedolžne živali v moji deželi?« je vprašal velikan zelo resnobno.

Marica je klonila z glavo in ni odgovorila nič.

»Kje je Marko sedaj?« je vprašal velikan.

»V svoji postelji,« je odgovorila Marica. »Tam ne more nikomur delati nadleže. Zdaj ne muči več vaših živali, zdaj je dober.«

Velikan je nekoliko pomislil, pogladil si je brado, pa je rekel:

»Naj se mi dovede Marka!«

»Oh,« je začela Marica, »prosim vas, da ga pustite pri miru, v njegovi postelji. Prestrašil se vas bo.«

»Prinesel ga bo moj golob. Da se pa preveč ne prestraši, napiši mu pismo, katerega mu bo golob izročil.«

Golob je prifrftal v dvorano. To je bil ogromen ptič, ali tako lep in krotak, da bi bila Marica

najrajši na njem odletela. Napisala je Marku pismo, privezala ga golobu na nogo in ta je odletel.

Ni trajalo dolgo, pa se je začul šum močnih kril. Golob se je vrnil in je nosil na hrbtu Marka, ki je bil videti zelo preplašen. Marica se mu je nasmehnila, da bi ga ohrabrila. Velikan je posadil Marka ob Marico, si je pogladil brado in je rekel:

»Dolgo časa sta že v deželi igračk. Vrniti se bosta morala k babici.«

»Joj!« sta zaklicala oba, neprijetno iznenađena.

»Kako? Vidva ne želita videti svoje babice?«

»Midva zelo ljubiva svojo babico,« sta rekla otroka, »ali ne bi mogla priti ona sem? Midva bi nerada odšla iz te dežele.«

»Vidva sta že dolgo tu,« je rekel velikan. »Če bi še ostala, bi nekega dne začelo listje odpadati z drevja. In cvetice? One bi se posušile in izginile. Tedaj za vaju tu ne bi bilo nobene zabave, posebno pa ne za Marka, ki niti sedaj ne uživa v tem, ampak se veseli mučenja živali. Torej otroka, vrnila se bosta k babici in tam se naučila delati. Ta vrt bo čaroben tudi nadalje, ali izpremenil se bo kakor vidva. Ne bo vama nudil iste zabave kakor sedaj, ampak druge, ki vama bo zopet prijetna.«

Otroka sta gledala velikana, nista pa razumela njegovih besed. Razumela sta le, da morata to deželo zapustiti. Solze so jima privrele na oči.

»Ali se moreva kdaj sem vrniti?« je vprašala Marica.

Velikan ju je blago pogledal.

»Lahko, otroka moja. Ko bosta dovolj delala, pojdita v gozd in ležita na travo. Če je zima, sedita kraj ognja. Tedaj zaprta oči in zapovejta lokomotivi, naj pride. Nihče je ne bo videl, ko prispe. Ona vaju bo sprejela in povedla sem v moje vrtove, kjer se samo igra in sanja ... «

»Kuku! Kuku! ... Marko! Marica! ... se je začul neki glas na vratih velikanskega dvora.

Otroka sta brž pogledala tja, ali tedaj je izginil velikanski dvor in z njima velikani. Bila sta zopet na vrtu svoje babice, kjer so bile iste cvetice, iste grede z zeljem in graham.

Konec.

Akte mlatiti. Kmet prepričljivec je izgubil pravdo ter se kislo držal, ko je odvetnik položil na mizo osoljeni račun z akti. Kmet jih vzame v roko, pazno jih pregleduje in reče: »Plačati imam toliko denarja, tu pa vidim, da je vsaka pola papirja popisana le do polovice, druga polovica je prazna; čemu taka potražnja?« Odvetnik ga pomiri rekoč: »Dragi moj, tega vi ne umete; pri nas se to pravi akte mlatiti!« Ko kmet spozna, da je vse ugovarjanje zastoj, naprosi odvetnika potrpljenja, rekoč: »Golevega denarja sedaj nimam, a če hočete, ponudim se za mlatiča ter sem voljen na vaši pristavi omlatiti letošnje žito.« Odvetnik je s to ponubo zadovoljen. Čez nekaj časa pride na pristavo in zapazi, da je vsak snop omlačen le na pol. Nevoljen reče kmetu: »Ali imate še kaj vesti? Toliko služite, pa tako slabo delate, snopovje ima v sebi še dobro polovico zrnja, čemu taka nemarnost?« Kmet pa pomiri odvetnika: »Dragi gospod, tega pa vi ne umete; to se pravi pri nas kmetih akte mlatiti!«

Čuden stavek. Profesor je imel navado, da je poklical vedno po več dijakov skupaj, da so morali iti pred prvo klop, kjer jih je izpraševal. Nekoč pa so bili v njegovem razredu dijaki, katerih eden se je pisal Pajek, eden Muha, eden Zaletel, eden pa Proklet. Če je hotel profesor te poklicati, rekel je: »Proklet Pajek se je v Muho Zaletel!«

Povratna vozovnica. V vlaku je sprevodnik kontroliral karte. Nek potnik ni mogel najti karte. Vse žepo je prebrskal in začel končno kleti. Nek župnik se ni mogel zdržati moza opominjati: »Ljubi prijatelj, ne preklinjajte tako; vi boste prišli v peklo.« — »To mi je vseeno,« odvrne potnik in drži karto, katero je ravno kar našel. »Je:« »Vidite, saj imara povratnico!«

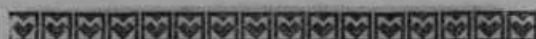
jenostjo se je povzpел do visoke duhovske časti. Milosrdnemu in priljubljenemu g. dekanu ohranimo domačinci Polenšani časten spomin! Preostali žalujoči sestri in vsem ožjim sorodnikom pa bodi na tem mestu izrečeno od pokojnikovih prijateljev in znancev Polenšanov najudanejšje in iskreno sožalje!

Brezovci pri Polenškaku. Spet je bela žena zamahnila s svojo ostro koso ter nam pokosila najstarejšo ženo 78letno Terezijo Silak iz naše vasi. Pokojna je bila pridna in radodarna žena. Svoje trpljenje v parmesalni bolezni je bogu vdano prenašala ter potolažena s svetotajstvi odšla po zasluženem plačilo tja, kamor je nas vseh usmerjen korak. Rajni naj sveti večna luč, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Spodnji Velovlak. Umrila je dne 18. t. m. po daljši in mučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 68 let Marija Pihlar, posestnica in vdova v Spodnjem Velovlaku. Ob veliki udeležbi občinstva in v spremstvu dveh domačih čt. gg. duhovnikov in č. g. stolnega kaplana iz Maribora smo jo na Nežino na njeni zadnji poti spremili k večnemu počitku. Pri odprtem grobu je imel domači vlč. g. župnik kratek, jednat govor. Razen omenjenih sta se pogreba udeležila tudi č. g. profesor Anton Kolarič, ter ravnatelj ptujske gimnazije g. dr. Josip Komljanec. Za rajnko žaluje šest v krščanskem duhu vzgojenih otrok, izmed katerih je najstarejši sin zdravnik v Mariboru. Dobri rajni mamici bodi ljubi Bog za njen zemeljski trud obilen plačnik, žalujočim otrokom pa naše sožalje!

Oče pri Poljčanah. Začetkom tega meseca je umrla po kratki mučni bolezni v splošni bolnici v Mariboru gostilničarka in posestnica Ivana Mlakar iz Sp. Laž pri Ločah. Pokojnica, ki je štela šele 41 let, je bila kot skrbna in prijazna gostilničarka splošno priljubljena. Svojim štirim otrokom je bila dobra mati ter svojemu soprogu zvesta življenjska družica. Tudi pogreb, ki je bil v Mariboru, je pričal o velikih simpatijah, ki jih je uživala pokojnica med svojimi znanci in sorodniki. Naj v miru počiva!

Novacerkov pri Celju. Vse, kar je rojenega pod solncem, mora umreti. Temu večnemu zakonu se je morala pokoriti tudi zvesta Ma-

Zamudnikom!

Onim, ki jim je naročnina za »Slov. gospodar« že potekla, pa niso še poravnali naročnine, vljudo sporočamo, da sedanje razmere za nabavo papirja itd. zahtevajo od nas velikih žrtev, ki jih bomo zmogli samo, ako bodo tudi naročniki izvršili svojo dolžnost. Zato najno prosimo vse, ki še niso vposlali naročnine, da to čimpreje storijo!

Vse one, ki list prejema, pa ga iz kateregakoli vzroka ne bodo dalje naročali, naj nam to številko vrnejo in napišejo na ovitek z naslovom: Ne naročam več! Kdor tega ne bo storil, bo dolžen plačati vse številke, ki jih je dobil po dnevu, ko je naročnina zapadla!

Za ostale naročnike, ki trenutno ne morejo plačati naročnine, pa bodo nadalje ostali zvesti naročniki, smo sklenili počakati še do konca februarja. Vendar prosimo, da se to ne zlorablja! Kajti kdor bi dva meseca prejemal list, potem pa odpovedal, bo dolžen plačati kot smo danes objavili. Ostali pa se po vsej možnosti potrudite, da naročnine čimpreje vpošljete!

»Slovenski gospodar« stane celoletno 32 Din, polletno 16 Din, četrtletno 9 Din. — Ako nimate položnice, jo dobite na vsaki pošti in pripišete št. 10.603.

»Slovenski gospodar.«

rijina družbenica Julika Gorišekova, ki se je po dolgi in mukepolni jetiki, stara komaj 21 let, za vedno ločila od nas. Ko smo te obiskale v tvoji težki bolezni, si nam bila v prelep zgled, kako Marijin otrok voljno prenaša vso zemeljsko trpljenje in se ne boji smrti. Živela si pobožno, zato je bila tudi lahka

tvoja smrt. Upamo, da se že veseliš pri nebeški Materi, ki si jo tako pristrčno ljubila! Družbeni voditelj, vlč. g. kanonik in dekan Pavel Žagar, ji je ob odprtem grobu ginja govoril v slovo. Na domu in ob grobu so ji domači pevci zapeli žalostinke. Me se še bomo spominjale v molitvi, ti pa prosí v nebesih za nas. — Ravno isti dan smo izročili materi zemlji 73letno Elizabeto Krašan, ki je po prevozu v bolnico umrla. Malo zastrupljenje je podrla to na videz krepko ženo. Pomoči je iskala v celjski bolnici, a bilo je že prepozno. Bila je 10 let vdova in je gospodarila s svojimi otroki, katere je skrbno vzgojila. S svojo pridnostjo in varčnostjo je dosegla, da je imela lepo posestvo. Bila je dobrega srca, ni pustila nobenega reveža brez daru od hiše. Obedve nam ostaneta v nezabnem spominu. Bog jima daj za njuno trpljenje večno plačilo nad zvezdami.

Oria vas. Ne smemo molče mimo Miklavževega večera tukajšnje podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva dne 6. decembra m. l., ki je prav lepo uspel. Vrla podružnica izkazuje po komaj dveletnem obstoju znatne uspehe: nabavo drevesne škropilnice, zgradbo moderne sadne sušilnice in kar je velikega moralnega pomena, dvignila je zanimanje za umno sadjerejo ter članstvo za to strokovno usposobila. — Nič manj zadovoljiv ni bil uspeh Miklavževega večera tukajšnjega Podmladka Rdečega križa, ki se je vršil nekaj ur pred gori imenovanim. Ljubka mladina je s svojim nastopom priklenila naše številne udeležence. Miklavž pa kljub krizi tudi ni bil skop, nihče ni odšel praznih rok, za kar gre zahvala vsem darovalcem raznih darov, zlasti pa g. Etkovskemu, ravnatelju tovarne pletenin na Polzebi, ki je daroval za to priliko 65 parov prav dobrih nogavic. Pohvalno je omeniti udeleževanje tukajšnjega Podmladka na dobrodelnem polju: zbira namreč poljske pridelke (koruzo, fižol, krompir) ter jih pošilja gladojučim otrokom v Trbovljah. Za enkrat se izročajo darovi kuhinji kraljice Marije Trbovlje-Vode. — Še lepše bi bilo pri nas, če bi ne bilo te šmen-tane krize. Malo nas motijo tudi ošpice, ki se širijo med šolsko mladino. Pa bo že bolje!

Zadružje, Šmarje pri Jelšah. Tamošnji gospodar Franc Jug spada brezdvomno med naj-

Oh, je imel Belakov Andrej zopet dobre čase ter pijače mesece naprej, ko je raznašal puntarske novice iz kovačnice po pištajnskem trgu. Sedaj, ko je videl ter slišal slepega Jurkoviča, je slikal tudi lastno enooko slepoto kot posledico grajske brezsrčnosti in si priboril med domačimi mestu mučenika, v zahtevi po uresničenju klica: Za staro pravdo!

Le nekdo ni bil nič kaj vesel, da se je tako naenkrat ter iznenada poživila kmečka politika krog delavnic v Lesičnem. Ta nekdo je bila Pištelakova Ema, edinka najboljšega in glede premoženja najbolj trdnega tržana. Ni bila na zunaj krasotica, ker je bila izredno velike ter močne postave, pač pa res prava Emica po srcu in mehko milem pogledu. Njena zunanost je razodevala žensko moč ter nevstrašenost, njena beseda, oči in dekliski smehljaj so oznanjali, da še spavajo v njej vrline, dobrote ter globokosti materinega srca. Bili so tedaj trdi časi, ko je bila telesna moč v veljavi ter spoštovanju. Kdor je bil količkaj premožen in še na zunaj krepke postave, je nekaj pomenil.

Pištelakova Ema je bila daleč na okrog na glasu, da njej ni najti para glede telesne moči in srčnih čednosti. Znano je bilo, da kot mladenka prelomi vsako konjsko podkev brez posebnega napora. Ako je izbruhnil prepir med vinjenimi gosti, je zadostoval njen glas ali žuganje s prstom, da so se prepirljivci pomirili v bojazni, da bi jih ne posadila na hladno in kot igračo dekliska roka. Domača in tuja grajska gospoda se je čudila njeni moči. Plemiči od daleč so jo vabili v grad, kjer je radevolje pokazala, da jej je podkev igrača in najtežji meč pero v roki. Ema je bila doma tudi na konju. Izurjenosti v sukanju na konju so jo zlahka navadili grajski orožarji, ki so pripovedovali gospodi bajne čine o orjaški Pištajncanki, kateri je vsak vitez v najtežji opremi lutka. Moči njenih rok se ne more ustavljati še tako v rabi konja izvežban borec. Veliko stav je bilo dobljenih, ker mladostni tuji plemiči niso verjeli pravljici o goljatski trški deklici, dokler ni bil širokoustnež ob denarno stavo in se je še skotalil s konja po izmenjavi prvih sunkov z orjakinja.

(Dalje sledi.)

se je čulo slepevo kričanje, ko je dobil zaslužen kazen.

Štedenje v prigorih.

Štediti je težje kakor pridobiti.

Štediti je zaslužiti. Izposojevati si dela skrb.

Bolje v plačanih četvrtih, kakor v izposojeni kočiji.

Kdor pare ne spoštuje kakor dinar, pride kmalu v dolgove.

Ni tisti bogat, ki ima mnogo, ampak tisti, ki malo potrebuje.

Ponosen potepuh.

»Kaj pa iščeš s tako vnemo po časniku — Jure?«

»Oceno mojega zadnjega vloma!«

— —

starejše naročnike »Slovenskega gospodarja«. Ko je bil ta list šest let star, to je leta 1873, si ga je naročil in mu je zvest ostal do danes. S svojo te dni poravnano naročnino za tekoče leto je vstopil v 60letnico plačevanja za tega svojega prijatelja in svetovalca. Vrlega naročnika pozdravlja in zahvaljuje za njegovo zvestobo z iskreno željo, da mu priljubljeni list še mnogo veselih uric pripravi — uprava »Slov. gospodarja«.

Rogaška Slatina. Pri Sv. Križu se bo vršil brezplačni tečaj ur etnega vezanja in krojenja. Vsi zainteresirani se naj obrnejo na anastov: A. Kužner, trgovski potnik v Rog. Slatini.

Dobje pri Planini. O božičnih praznikih je bival tukaj pri našem tovarišu v mariborskih muzikaličnih krogih znani spretni pevovodja sedmošolec Jože Mihalič. Takoj na prvi praznik je prešinil s svojim lepim polnim glasom vso petje med službo božjo ter vdihnil pevskemu zboru novega življenja. Posebno omenimo Božič, Novo leto in praznik Svetih Treh kraljev. Slišali smo božične pesmi skladatelja Tomca, Premierjevo »Le spij prelepo dete ti«, da so bile polne naše oči in naša srca. To so bili užutki, pravijo hvaležni farani, kakor jih v Dobju še ni bilo slišati. Ko bo zopet prilika nanesla, naj nas g. pevovodja Mihalič blagovoli zopet obiskati.

Imeno pri Podčetrniku. Kadar se Anica prekrsti za Janeza. Dne 15. t. m. je razkrinkala podčetrška žandarmerija žensko, katera je služila tri mesece pri županu in gostilničarju g. Francu Drogeniku za hlapca. Opravljala je vsa, tudi najtežja moška dela z marljivostjo. Obnašala se je popolnoma po fantovsko. Bila je strasten kadilec, znala je za silo tudi nosljati, tudi kozarec vina ji je dobrodošel. Žandarmerija jo je razkrinkala slučajno o priliki neke preiskave, katera pa v stvari ni bila utemeljena. Imela pa je ta uspeh, da se je Janez prekrstil nazaj v Anico.

Olimje. Milo so peli zvonovi in naznanjali smrt vrliga mladeniča. Kruta jetika je utrčala niti življenja posestniškemu sinu Ivanu Zalokar. Rajni je bil vrl mladenič, kakor jih je malo. Prav rad se je zanimal za katoliške knjige, navdušen je bil za katoliško idejo. Bil je naročnik katoliškega časopisa. Vsako nedeljo je rad zahajal k službi božji. Ni postal zunaj cerkve, kakor je to nekaterih grda navada, marveč je svoje korake takoj nameril v cerkev, da je tam molil. Mnogo je tudi dobrega storil za afrikanske misijone, ker je bil nabiratelj. Za njegova dobra dela mu naj bodo najboljše plačilo sveta nebesa. Naj počiva v miru!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Odprta noč in dan so groba vrata, a dneva ne pove nobena pratka! Tako je na nagel način morala končati svoje življenje v 54. letu svoje starosti Ana Štusej, po domače Križanska. Ko se je vračala po večernih kuhinjskih opravkih, je padla po stopnicah, si prebila glavo ter po preteku 24 ur morala izdahniti svojo blago dušo. Pogreb blagopokojnice se je vršil v sredo dne 13. t. m. Da je bila res plemenita duša, nam je predložil sprevod, kojega se je udeležila mnogobrojna množica in kakoršnega ne pomni Križanvrh še dolgo vrsto let. Bilo je ljudstva tudi iz uglednejših krogov. Grozovito je pretresla vest o materni smrti sina Franca, ki služi pri vojaki v daljnem Zgoranjem Milanovcu. Draga mati in žena, počivaj mirno v hladni zemlji! Rodbini Štusej-Uršič pa izrekamo najsrčnejše sožalje! — Korajže je treba, potem pa gre, to je pokazal letos mladenič Osojnikov Miha iz Križanvrha, ki je kot prvi stopil v zakonski jarem. Dobil je

svojo izvoljenko Pepco Gršak iz Kunšperga ter jo povedel na svoj dom. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Stari trg pri Slovenjgradcu. Na god sv. Neže smo pokopali pridno 18letno Radico Pečolar, cerkveno pevko in zgledno družbenico Marijine družbe. Bolehala je dolgo in hudo za sušico. Kako jo je vse rado imelo, je pokazala ogromna udeležba pri pogrebu. Odlični cerkveni pevski zbor starotrški ji je ob grobu zapel ganljivo slovo, v krasnih besedah se je poslovil od nje tudi č. g. o. Bonaventura Savec iz Studencev pri Mariboru, ki jo je pokopal. Marijine družbenice so obhajale ta dan praznik druge svoje patroninje, sv. Neže, in so darovale skupno sv. obhajilo za rajno blago sestro. Zalujoči materi, bratom in sestram naše sožalje! Ti pa, blaga Radica, počivaj v Gospodu in v miru!

Laški okraj. Posebna težava za našega kmeta pa tudi za mlinarje je žitno gospodarstvo, katero se je lansko leto uveljavilo. Poprej so kmetje, ako so imeli kakšen mernik odvišne pšenice, isto lahko prodali svojemu sosedu, malemu posestniku, kočarju ali pa najbližjemu mlinarju, kateri je pšenico zmlel in moko prodal kupovalcu, to je predvsem malim kmetom in delavcem v bližini. Moka iz domačih mlinov je bila navadno cenejša, kot pa v trgovini, pa tudi kruh je bil boljši. Na obnem zboru Kmetijske družbe smo slišali veliko tožadnih pritožb in se je sam minister Pucelj izrazil proti, češ, da se je šlo z žitnim monopolom previsoko. V jeseni smo slišali obljube, da se bo žitni monopol za pšenico ukinil. Želimo, da se dane obljube tudi izvršijo!

*

Novi lovski zakon.

V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« smo objavili tiste določbe novega zakona, ki se nanašajo na lovsko pravico, razdelitev divjačine in na lovišča. Danes prinašamo lovno-polijske določbe.

Lovopust, izjema.

Kozorogi, mufloni, jeleni in košute, damjaki in košute, divji kozli in divje koze se smejo streljati v označenem času vobče, a srne in srnjaki do 30. septembra samo s kroglo. Mladiče teh vrst divjačine je prepovedano streljati v njihovem prvem letu.

Do uveljavljenja posebnega zakona za zaščito ptic se s tem zakonom celo leto štiti: ptice pevke, vse za poljedelstvo in gozdno gospodarstvo koristne ptice kakor tudi njihova gnezda, jajca in mladiči (čl. 17).

Obče upravno oblastvo prve stopnje pazi, da lovski upravičenci ne goje divjačine prekomerno na škodo poljedelstva in gozdarstva. Kjer bi se ugotovila prevelika prirast divjačine, pozove oblastvo lovskega upravičenca, da jo v določenem roku zniža.

Če lovski upravičenec tudi po ponovnem pozivu ne bi izvršil odstrela v zadostni meri, izvrši obče upravno oblastvo prve stopnje odstrel s pomočjo upravičenih lovcev na stroške in nevarnost lovskih upravičencev (čl. 20).

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti, izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju da so dosegli z »Franz Josefov« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Nedovoljen način lova.

Zaščiteni divjačina se sme loviti samo s puško, na konju ali s sokolom, s psom ali pa brez njega. Lov s hrti je prepovedan.

Z braki loviti je prepovedano od 15. januarja do 30. septembra.

Prepovedano je:

1. lovljenje zaščitene ptic in zaščitene divjačine z zanjami, pastmi, skopci, hrano, ki so ji pridejana omotna sredstva, limanicami, mrežami in vsemi ostalimi sličnimi sredstvi. Prav tako je prepovedano vsakemu zasebniku, razen registrovanemu trgovcu, lovskemu upravičencu in njegovemu osebi celo samo hranjenje takih priprav za lovljenje zaščitene divjačine;

2. lovljenje in preganjanje divjačine in ptic ob času velikih zametov, snegov in poplav in lovljenje jerebic, zajcev in fazanov na vozovih, avtomobilih, sankah ali z uporabo reflektorjev;

3. poškodovanje in uničevanje gnezd in legel ter pobiranje in uničevanje jajec in mladih ptic. Jajca smejo pobirati samo lovski upravičenci in le ti samo za gojke divjačine.

Lovljenje divjačine je lovskemu upravičencu dovoljeno tudi z mrežami ali drugimi pripravami, toda samo za gojitvene ali naučne namene (čl. 21).

Zastrupljanje nezaščitene divjačine in zverjadi je dovoljeno samo lovskim upravičencem proti izrečni dovolitvi obče upravnega oblastva prve stopnje in sicer samo na krajih, ki so izrečno naznačeni v dovolilu (člen 22).

Loviti divjačino je prepovedano:

1. po oranica izvemši okopavine: od 1. februarja pa dokler se ne pobere pridelki;
2. po travnikih: od 1. aprila pa dokler se ne spravi seno in otava;
3. po vinogradih: od 1. februarja pa dokler ne obero;
4. po tobačnih nasadih, vrtovih in zelenjadnicah: dokler se ne pobere pridelki (čl. 23).

Osebe, ki nudijo na prodaj divjačino ali njene dele, morajo vsakokrat dokazati s potrdilom izvor divjačine. Kupci smejo divjačino kupovati samo od prodajalcev, ki izvor divjačine lahko dokažejo s potrdilom (čl. 26).

Lovska karta. S puško hoditi po tujem lovišču.

Nihče ne sme vzeti lovišča v zakup, niti izvrševati lova, ako nima predpisane lovske karte (čl. 27).

Prepovedano je hoditi s puško po tujem lovišču razen po javnih poti.

Posebno je prepovedano vsakomur in tudi poljskim in gozdnim čuvajem, brez dovolje, nja lovskega upravičenca nositi v lovišču puške malega kalibra s slabim pokom (čl. 33).

Nihče ne sme zasledovati divjačine, ki je bila ranjena v njegovem lovišču, ako ubeži v tuje lovišče (čl. 34).

Na dvoriščih, v vrtovih in na zemljiščih, ki so trajno tako ograjena, da so pristopna dlakasti divjačini — skozi vrata — razven zverinjakov — ne sme loviti niti lovski upravičenec, niti zemljiški posestnik, razven da sta se oba dogovorila, da škodo, ki jo divjačina napravi na tako ograjenih zemljiščih, lovski upravičenec ne odgovarja (čl. 35).

Če je preveč škodljive divjačine; gonje, psi in mačke.

Ako se divje svinje, lisice, jazbeci, divje mačke, dehorji in hrčki ali zverjad v katerem lovišču prekomerno razmnoži, pozove

obče upravno oblastvo prve stopnje na zahtevo interesentov ali sosednih upravičencev zakupnika ali lastnika dotičnega lovišča, naj zniža število te divjačine v določenem roku.

Ako ta rok poteče brez uspeha, odredi obče upravno oblastvo prve stopnje gonje na divje svinje in zverjad in izda druge potrebne ukrepe za zmanjšanje števila lisic, jazbecov, divjih mačk, dehorjev in hrčkov (čl. 36).

Občina določi na zahtevo obče upravnega oblastva prve stopnje takoj potrebno število lovcev in gonjačev, ki ne smejo biti mlajši pod 18 leti. Gonjo vodi oseba, ki jo postavi oblastvo. Lovci in gonjači so dolžni odzvati se pozivu kakor tudi pokoriti se odredbam vodje gonje.

Pri gonji je dovoljeno ubijati samo divje svinje in zverjad; ubita divjačina gre onemu, ki jo ubije.

Lovcu, ki izven gonje ubije risa ali volka, se da nagrada.

Predpisi za izvedbo gonje kakor tudi o višini nagrade za ubito škodljivo divjačino in zverjad se izdajo z banovinsko uredbo v smislu čl. 90 ustave (čl. 37).

Lovski lastniki in zakupniki in lovsko osebe imajo pravico v svojem lovišču ubijati pse, ki pohajajo po lovišču, kakor tudi mačke, ki se zalotijo več kot 200 metrov od najbližje hiše (čl. 38).

Prepovedano je po tujem lovišču voditi pse, razen po javnih potih; izjemoma je dovoljeno pastirjem večjih čred voditi pastirske pse (čl. 39).

Nadzorstvo nad lovom, lovski čuvaji.

Lastniki in zakupniki lovišč so dolžni na svoje stroške in na svojo odgovornost nastavit in občemu upravnemu oblastvu prve stopnje prijaviti kot lovske čuvaje izučene lovce ali vsaj takšne osebe, ki poznajo potrebne predpise in ki jim oblastvo priznava sposobnost za ta poklic (čl. 41).

★

Vprašanja in odgovori.

J. C. v P.

K vojakom moram, pa ne vem, kako velik kovček si naj napravim?

Odgovor:

Ni nobena mera predpisana. Naredite si pa takega, da ga boste lahko tudi nesli in zaklepali. Navadna mera je do 1 m dolg, 30 cm širok in 40 cm visok.

J. J. v D.

Kaj pomeni beseda robija?

Odgovor:

To je srbska beseda, pomeni strogi zapor po novem kazenskem zakoniku. Imate prav, ko se pritožujete, da se slovenščina pači. Slovenski jezik je državni jezik in ga morajo vsi spoštovati, posebno pa bi ga morali drž. uradi. Te dni smo dobili v roke uradno tiskovino, ki bi naj bila slovenska, pa je tako spakodrana, da so se merodajni krogi pritožili zoper tako pačenje našega lepega slovenskega jezika.

F. J. v Š.

Namesto lesenega vodnega kolesa pri mlinu bi si rad dal napraviti turbino. Ali se izplača?

Odgovor:

To je odvisno od tega, kako velik je vaš mlin, kako močna je voda in kak padec ima. Je pa turbina draga stvar. Ako želite offer. pišite po naslove trgovski zbornici v Ljubljano.

REDNI OBČNI ZBOR

Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru, r. z. z n. z., se vrši v soboto, dne 13. februarja 1932, ob 16. uri v uradnih prostorih v Mariboru, Gospodarska ulica 23, s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1931.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev treh članov načelstva.
7. Slučajnosti.

V smislu § 23 društvenih pravil se vrši v slučaju nesklepčnosti eno uro pozneje, to je ob 17. uri, istotam in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sme sklepati ob vsakem številu navzočih zadrušnikov.

Načelstvo.

K. F. v L.

Ali smem tudi vinograd gnojiti z umetnim gnojem?

Odgovor:

Seveda smete. Saj je umetni gnoj samo nadomestilo za pravi gnoj. Treba pa je primerano gnojilo vzeti, kakor ga zemlja potrebuje.

S. A. v P.

Kupil sem od Prometne bančne družbe v Mariboru srečko, vplačal vse obroke, skupno 720 Din, potem še 100 Din za časopis, pozneje sem poslal vsa potrdila vplačil in prodajni list tej družbi, dvakrat sem pisal priporočeno, sedaj še dobil pismo, da naj pošljem 10 Din v Beograd na prometno centralo. Srečke originalne pa ne dobim. Kaj naj storim?

Odgovor:

Teh 10 Din še pošljite, ko ste jih že 820 poslali. Istočasno pišite družbi priporočeno pismo, da ste teh 10 Din poslali in zahtevajte nazaj vsa potrdila vplačil, ker morate ta potrdila vi imeti! Upam, da boste srečko v redu dobili. Ako pa je ne dobite tekom 14 dni, se zopet oglasite.

V. P. v Č.

Brat je ostal v trgovini dolžen. Pet let ni bilo opomina. Zdaj pa naj jaz, ki sem svoj del plačal, plačam tudi za brata, ki ima tudi premoženje.

Odgovor:

Ako se račun glasi na vas in ni minilo tri leta od zadnjega opomina, ste dolžni plačati po postavi. Vest pa ne priznava zastaranja, če ste dolžni, boste plačali, če je brat dolžen, naj on plača.

A. L. v B.

Ali je pametno, ko oče ne pusti mlademu se poročiti, ko smo vsi na domu od dela že onemogli?

Odgovor:

Težko je svetovati v družinskih zadevah. Toda v vašem slučaju vam dajemo prav. Oče, ki sam ne mara za posestvo, naj ga da sinu, boste vsi dobro živeli.

J. R. v Z.

Odgovor:

O vaši zadevi smo že pred letom povedali svoje mnenje. Čemu nas nadlegujete vsak teden s pismi, ko sami veste, da je sodišče že reklo zadnjo besedo. V koliko je pa to prav ali ne, pa mi ne razsojamo.

F. F. v L.

Sem 19 let star in bi rad šel v misijone. Kam se naj obrnem?

Odgovor:

Pišite na Misijonišče Groblje pri Domžalah. Od tam izveste vse.

V. M. v Sv. A.

Ali res morajo otroci opustiti vsak drug pozdrav in pozdravljati le »Zdravo«?

Odgovor:

Glede pozdrava v šoli in izven šole ni nobenih predpisov, zato je to odvisno od vzgoje. Vsakega duhovnika pozdravljajo otroci z »Hvaljen Jezus« in je prav, če tudi druge. Vsi pozdravi so svobodni: Dober dan, Bog daj, Dober večer, Bog živi, kar komu pač ugaja. Sokolski naračaj hoče veljati kot svobodna organizacija in se pod kaznijo ne sme nikogar siliti vanj. S silo se tudi uspeh ne doseže, to bodo gotovo tudi sami vedeli!

F. F. v V.

Ali smo za dostavo davčne položnice dolžni plačati 1 Din?

Odgovor:

Ne! Občine imajo nalog, da davčne položnice razdelijo, ne smajo pa za ta posel nič računati.

A. P. v B.

Odgovor:

Ne vemo kdo ste. V pismu na nas se morate že podpisati, sicer ne vemo, če ste naročnik. Odgovarjamo le naročnikom.

K. Š. T. P.

Ali bi me vzeli k orožnikom, ko moram biti vojak?

Odgovor:

Pišite orožniškemu poveljstvu v Ljubljano pa bo gotovo malo uspeha!

J. G. v V.

Imam še srebrni, -lati, nikljasti, bakren in železen denar iz prejšnjih časov. Ali lahko kje prodam?

Odgovor:

Zlati in srebrni denar kupuje Narodna banka v Mariboru. Nikljasti in železni denar bo vam pa ostal za — spomin, bakrenega lahko prodate na težo pri kotlarju, če ga imate na kilograme, sicer se res ne izplača.

M. D. v V.

Oddal sem posestvo v najem, ker sem bolan. Ali je zelo majhno, da koronj živimo. Moram res še od tega davek plačati?

Odgovor:

Žal, da ga morate! Vam ga bodo že predpisali.

★

Kako se je Angleška polastila Indije.

Iz indijske pradohe.

Menda ni na svetu dežele, ki bi bila skozi tisočletja torišče toliko osvojevalnih narodov, kakor je Indija. Preteklo je 6000 let, odkar so se preselili Ariji iz severozapada Indije v rodovitne hindostanske doline, si podjarmili ondote prvotne prebivalce in ustvarili kulturo, ki je rodila še danes med Indijci veljavno duševno življenje in npravstvene zakone.

Iz one prastare indijske dobe se ni ohranilo nič drugega do današnjih dni

starejše naročnike »Slovenskega gospodarja«. Ko je bil ta list šest let star, to je leta 1873, si ga je naročil in mu je zvest ostal do danes. S svojo te dni poravnano naročnino za tekoče leto je vstopil v 60letnico plačevanja za tega svojega prijatelja in svetovalca. Vrlega naročnika pozdravlja in zahvaljuje za njegovo zvestobo z iskreno željo, da mu priljubljeni list še mnogo veselih uric pripravi — uprava »Slov. gospodarja«.

Rogaška Slatina. Pri Sv. Križu se bo vršil brezplačni tečaj ur etnega vezanja in krojenja. Vsi zainteresirani se naj obrnejo na anastov: A. Kužner, trgovski potnik v Rog. Slatini.

Dobje pri Planini. O božičnih praznikih je bival tukaj pri našem tovarišu v mariborskih muzikaličnih krogih znani spretni pevovodja sedmošolec Jože Mihalič. Takoj na prvi praznik je prešinil s svojim lepim polnim glasom vso petje med službo božjo ter vdihnil pevskemu zboru novega življenja. Posebno omenimo Božič, Novo leto in praznik Svetih Treh kraljev. Slišali smo božične pesmi skladatelja Tomca, Premierjevo »Le spij prelepo dete ti«, da so bile polne naše oči in naša srca. To so bili užitki, pravijo hvaležni farani, kakor jih v Dobju še ni bilo slišati. Ko bo zopet prilika nanesla, naj nas g. pevovodja Mihalič blagovoli zopet obiskati.

Imeno pri Podčetrniku. Kadar se Anica prekrsti za Janeza. Dne 15. t. m. je razkrinkala podčetrška žandarmerija žensko, katera je služila tri mesece pri županu in gostilničarju g. Francu Drogeniku za hlapca. Opravljala je vsa, tudi najtežja moška dela z marljivostjo. Obnašala se je popolnoma po fantovsko. Bila je strasten kadilec, znala je za silo tudi nosljati, tudi kozarec vina ji je dobrodošel. Žandarmerija jo je razkrinkala slučajno o priliki neke preiskave, katera pa v stvari ni bila utemeljena. Imela pa je ta uspeh, da se je Janez prekrstil nazaj v Anico.

Olimje. Milo so peli zvonovi in naznanjali smrt vrliga mladeniča. Kruta jetika je utrčala niti življenja posestniškemu sinu Ivanu Zalokar. Rajni je bil vrl mladenič, kakor jih je malo. Prav rad se je zanimal za katoliške knjige, navdušen je bil za katoliško idejo. Bil je naročnik katoliškega časopisa. Vsako nedeljo je rad zahajal k službi božji. Ni postal zunaj cerkve, kakor je to nekaterih grda navada, marveč je svoje korake takoj nameril v cerkev, da je tam molil. Mnogo je tudi dobrega storil za afrikanske misijone, ker je bil nabiratelj. Za njegova dobra dela mu naj bodo najboljše plačilo sveta nebesa. Naj počiva v miru!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Odprta noč in dan so groba vrata, a dneva ne pove nobena pratka! Tako je na nagel način morala končati svoje življenje v 54. letu svoje starosti Ana Štusej, po domače Križanska. Ko se je vračala po večernih kuhinjskih opravkih, je padla po stopnicah, si prebila glavo ter po preteku 24 ur morala izdahniti svojo blago dušo. Pogreb blagopokojnice se je vršil v sredo dne 13. t. m. Da je bila res plemenita duša, nam je predložil sprevod, kojega se je udeležila mnogobrojna množica in kakoršnega ne pomni Križanvrv še dolgo vrsto let. Bilo je ljudstva tudi iz uglednejših krogov. Grozovito je pretresla vest o materni smrti sina Franca, ki služi pri vojaki v daljnem Zgoranjem Milanovcu. Draga mati in žena, počivaj mirno v hladni zemlji! Rodbini Štusej-Uršič pa izrekamo najsrčnejše sožalje! — Korajže je treba, potem pa gre, to je pokazal letos mladenič Osojnikov Miha iz Križanvrha, ki je kot prvi stopil v zakonski jarem. Dobil je

svojo izvoljenko Pepco Gršak iz Kunšperga ter jo povedel na svoj dom. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Stari trg pri Slovenjgradcu. Na god sv. Neže smo pokopali pridno 18letno Radico Pečolar, cerkveno pevko in zgledno družbenico Marijine družbe. Bolehala je dolgo in hudo za sušico. Kako jo je vse rado imelo, je pokazala ogromna udeležba pri pogrebu. Odlični cerkveni pevski zbor starotški ji je ob grobu zapel ganljivo slovo, v krasnih besedah se je poslovil od nje tudi č. g. o. Bonaventura Savec iz Studencev pri Mariboru, ki jo je pokopal. Marijine družbenice so obhajale ta dan praznik druge svoje patroninje, sv. Neže, in so darovale skupno sv. obhajilo za rajno blago sestro. Zalujoci materi, bratom in sestram naše sožalje! Ti pa, blaga Radica, počivaj v Gospodu in v miru!

Laški okraj. Posebna težava za našega kmeta pa tudi za mlinarje je žitno gospodarstvo, katero se je lansko leto uveljavilo. Poprej so kmetje, ako so imeli kakšen mernik odvišne pšenice, isto lahko prodali svojemu sosedu, malemu posestniku, kočarju ali pa najbližjemu mlinarju, kateri je pšenico zmlel in moko prodal kupovalcu, to je predvsem malim kmetom in delavcem v bližini. Moka iz domačih mlinov je bila navadno cenejša, kot pa v trgovini, pa tudi kruh je bil boljši. Na občem zboru Kmetijske družbe smo slišali veliko tožadnih pritožb in se je sam minister Pucelj izrazil proti, češ, da se je šlo z žitnim monopolom previsoko. V jeseni smo slišali obljube, da se bo žitni monopol za pšenico ukinil. Želimo, da se dane obljube tudi izvršijo!

*

Novi lovski zakon.

V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« smo objavili tiste določbe novega zakona, ki se nanašajo na lovsko pravico, razdelitev divjačine in na lovišča. Danes prinašamo lovno-polijske določbe.

Lovopust, izjema.

Kozorogi, mufloni, jeleni in košute, damjaki in košute, divji kozli in divje koze se smejo streljati v označenem času vobče, a srne in srnjaki do 30. septembra samo s kroglo. Mladiče teh vrst divjačine je prepovedano streljati v njihovem prvem letu.

Do uveljavljenja posebnega zakona za zaščito ptic se s tem zakonom celo leto štiti: ptice pevke, vse za poljedelstvo in gozdno gospodarstvo koristne ptice kakor tudi njihova gnezda, jajca in mladiči (čl. 17).

Obče upravno oblastvo prve stopnje pazi, da lovski upravičenci ne goje divjačine prekomerno na škodo poljedelstva in gozdarstva. Kjer bi se ugotovila prevelika prirast divjačine, pozove oblastvo lovskega upravičenca, da jo v določenem roku zniža.

Če lovski upravičenec tudi po ponovnem pozivu ne bi izvršil odstrela v zadostni meri, izvrši obče upravno oblastvo prve stopnje odstrel s pomočjo upravičenih lovcev na stroške in nevarnost lovske upravičenca (čl. 20).

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosti, izboljšuje naravna »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju da so dosegli z »Franz Josefovo« vodo sijajne rezultate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Nedovoljen način lova.

Zaščiteni divjačina se sme loviti samo s puško, na konju ali s sokolom, s psom ali pa brez njega. Lov s hrti je prepovedan.

Z braki loviti je prepovedano od 15. januarja do 30. septembra.

Prepovedano je:

1. lovljenje zaščitene ptic in zaščitene divjačine z zankami, pastmi, skopci, hrano, ki so ji pridejana omotna sredstva, limanicami, mrežami in vsemi ostalimi sličnimi sredstvi. Prav tako je prepovedano vsakemu zasebniku, razen registrovanemu trgovcu, lovskemu upravičencu in njegovemu osebi celo samo hranjenje takih priprav za lovljenje zaščitene divjačine;

2. lovljenje in preganjanje divjačine in ptic ob času velikih zametov, snegov in poplav in lovljenje jerebic, zajcev in fazanov na vozovih, avtomobilih, sankah ali z uporabo reflektorjev;

3. poškodovanje in uničevanje gnezd in legel ter pobiranje in uničevanje jajec in mladih ptic. Jajca smejo pobirati samo lovski upravičenci in le ti samo za gojke divjačine.

Lovljenje divjačine je lovskemu upravičencu dovoljeno tudi z mrežami ali drugimi pripravami, toda samo za gojitvene ali naučne namene (čl. 21).

Zastrupljanje nezaščitene divjačine in zverjadi je dovoljeno samo lovskim upravičencem proti izrečni dovolitvi obče upravnega oblastva prve stopnje in sicer samo na krajih, ki so izrečno naznačeni v dovolilu (člen 22).

Loviti divjačino je prepovedano:

1. po oranica izvemši okopavine: od 1. februarja pa dokler se ne pobere pridelki;
2. po travnikih: od 1. aprila pa dokler se ne spravi seno in otava;
3. po vinogradih: od 1. februarja pa dokler ne obero;
4. po tobačnih nasadih, vrtovih in zelenjadnicah: dokler se ne pobere pridelki (čl. 23).

Osebe, ki nudijo na prodaj divjačino ali njene dele, morajo vsakokrat dokazati s potrdilom izvor divjačine. Kupci smejo divjačino kupovati samo od prodajalcev, ki izvor divjačine lahko dokažejo s potrdilom (čl. 26).

Lovska karta. S puško hoditi po tujem lovišču.

Nihče ne sme vzeti lovišča v zakup, niti izvrševati lova, ako nima predpisane lovske karte (čl. 27).

Prepovedano je hoditi s puško po tujem lovišču razen po javnih poti.

Posebno je prepovedano vsakomur in tudi poljskim in gozdnim čuvajem, brez dovolje, nja lovskega upravičenca nositi v lovišču puške malega kalibra s slabim pokom (čl. 33).

Nihče ne sme zasledovati divjačine, ki je bila ranjena v njegovem lovišču, ako ubeži v tuje lovišče (čl. 34).

Na dvoriščih, v vrtovih in na zemljiščih, ki so trajno tako ograjena, da so pristopna dlakasti divjačini — skozi vrata — razven zverinjakov — ne sme loviti niti lovski upravičenec, niti zemljični posestnik, razven da sta se oba dogovorila, da škodo, ki jo divjačina napravi na tako ograjenih zemljiščih, lovski upravičenec ne odgovarja (čl. 35).

Če je preveč škodljive divjačine; gonje, psi in mačke.

Ako se divje svinje, lisice, jazbeci, divje mačke, dehorji in hrčki ali zverjad v katerem lovišču prekomerno razmnoži, pozove

nego nekaj pravljič. Prvo zgodovinsko dejstvo iz zgodovine Indije je leto 480 pr. Kr., ko je umrl bog Indijcev — Buddha.

Prvi zgodovinski podatki o Indiji.

Pred vojnim pohodom Aleksandra Velikega v Indijo, je bila ta čudovita pokrajina neznana kulturnim narodom ob Sredozemskem morju. Šele za tem je prišlo do trgovskih zvez med Indijo in Grčijo. Zveze starega kulturnega sveta z Indijo so ostale navezane le na trgovino ob morski obali. V prvih dveh stoletjih pr. Kr. so prodrli v notranjost severne Indije grško-sirski vladarji, ki so ustvarili vladavino kratkega obstoja. Nad 1000 let je ostala Indija, ki je bila pod tujim — turanskim žezlom, popolnoma odtujena Evropi. Krog leta 100 pr. Kr. so začeli osvajati severne indijske pokrajine islamski sosedni narodi. Le v južnem Dekkanu so se ohranili neodvisni indijski vladarji. Pravi Hindustan pa se ni več povzpел do samostojnosti. L. 1526 je ustanovil Barbar, Timurjev naslednik, kraljestvo Velikih Mogulov s sedežem v mestih Delhi in Agra, ki je obsegalo v dobi največjega procvita celotni Hindustan in večji del Dekkana.

Prodiranje evropskih narodov v Indijo.

Nekaj desetletij poprej je odkril Vasco de Gama morsko pot v vzhodno Indijo. S tem odkritjem so si zagotovili Portugalci znatno posest v Indiji. Iz glavnega mesta Goa so obvladali eno stoletje vzhodno-indijsko trgovino. Začetkom 17. stoletja so zamenjali Portugalce Holandci, a skoraj istočasno so se vrinili na indijski trgovski trg tudi Angleži. Dne 31. decembra 1600 je izdala angleška kraljica Elizabeta Vzhodno-indijski kompaniji pismo, v katerem je prejela družba londonskih trgovcev posebne trgovske ugodnosti od rta Dobrega upanja (Južna Afrika) do Magalhães morske ožine (v južni Ameriki). Dan izdaje omenjenega pisma lahko imenujemo rojstni dan angleške vladavine v Indiji. Seve je preteklo še dobrih 150 let, predno so se prerinili Angleži v Indijo do popolne veljave in nadvlade.

Vzhodno-indijska kompanija

Je opremila več ekspedicij, ki so dobro trgovale in izposlovale od Velikega Mogula pravico naselitve ob zapadni obali Indije. Portugalci in Holandci so se Angležem trdo ratno upirali in se je zamogla angleška kompanija šele leta 1640 usidrti s svojim vplivom v mestu Madras. Leta 1661 je podelil kompaniji angleški kralj še civilno sodno pravico, vojaško oblast, pravico naporedi vojne ter sklepa miru in povrh še mesto Bombay. Moč trgovske družbe je rastla pod pokroviteljstvom angleških kraljev, ki so uživali sami znaten dobiček od indijske trgovine.

Omenjena kompanija v Indiji je dobila leta 1698 konkurenčno podjetje, ki se je pa spojilo s prvotnim pod imenom »Združena vzhodno-indijska kompanija«. Ta družba je povzdignila trgovino

do procvita in prodrla tudi politično v indijske razmere.

Francozi, ki so imeli svoja posestva v mestu Pondišeri in so od tamkaj prav znatno kljubovali Angležem, so izgubili ves vpliv v Indiji z mirovno pogodbo v Parizu leta 1763, ko so morali odstopiti svojo posest Angležem. Istega leta, ko je utdila Prusija po končani sedemletni vojni svoje stališče v Evropi, so ostali Angleži gospodarji v Indiji.

Boji Angležev z domačini.

Indija še seveda ni bila osvojena za Anglijo. Pričeli so brezkončni, krvavi boji z domačini, ki so trajali dobrih 100 let. Za Angleže najnevarnejša je bila Sepoy-vstaja (1857—58). Leta 1757 je premagal Anglež Clive Nawaba iz Bengalije. Leta 1765 je osvojil celo Bengalijo za Vzhodno-indijsko kompanijo. Anglež Clive je ustanovitelj angleške politične premoči v Indiji.

Konec strahovitih bojev v Sepoy-vstaji je zagotovil Angležem nadvlado v Indiji in je povzročil razpust Vzhodno-indijske kompanije. Dne 1. novembra 1858 je bilo slovesno razglašeno, da je prevzela vladno nad Indijo angleška kraljica. Vrhovni upravitelj Indije je postal podkralj. Indijcem je bila zagotovljena verska svoboda, lastnina in dostop do uradniških mest. Vsi indijski velikaši so postali angleški podaniki in knezi (maharadže) v svojih pokrajinah.

Dne 1. januarja 1977 je bila angleška kraljica Viktorija v mestu Delhi slovesno proglašena za cesarico Indije. Od tedaj je doživela Indija dvakrat spremembo ustave, 1909 in 1919, ki pa nikakor ni zadovoljila želj ter zahtev indijskih nacionalistov.

Zgorajni razvoj osvojitve Indije od strani Angležev smo objavili za boljše razumevanje razvoja med Indijo ter Anglijo danes, ko je boj za osamosvojitve Indije pod vodstvom Gandhija ter nacionalistov zopet na vrhuncu.

— — —

Raznoterosti.

Silnica. Na Kranjskem so nazivali prej — če še danes kje, bi bilo treba še ugotoviti — kot »silnico« (ali »silno«) nabiralnik s privešenim zvončkom za pobiranje milodarov v cerkvi med službo božjo za one, ki trpe silo, to je za ubožce ali kakor se tudi govori »v božjo« ali »bogajme«, pri čem pa ni popolnoma jasno, da li je to za Boga ali za uboge. Ker pa nimajo štajerski Slovenci nikakega posebnega izraza za omenjeni nabiralnik, kajti tudi besede »škrablja«, ki ima privešeno škrabljo, odnosno ker škrabota z zvončkom, ne rabijo, bi bila splošna uvedba besede »silnica« zelo umestna. Izogibajo se sicer obem izrazom s tem, da dajajo kaj »na ofer« (ali »ofar«), kar bi pa bilo tudi opravičeno in celo najpraviše, ko bi že bili popolnoma na jasnem, da je nemška beseda »Opfer« res od nas izposojena, kajti izraz »ofer«, če je pravilno pisan in izgovorjen kot »ovar«

označuje točno to, kar je pravi namen te »silnice«, t. j. da ovaruje siromašne ljudi huje bede.

Rad bi bil : rznil. 25letni Gustafson v Fort Morgan v državi Colorado v Zedinjenih državah Zverne Amerike bi bil rad samega sebe usmrtil, a tako, da di ga nič ne bolec. Po dolgem tuhtanju je brihtna glavica iznašla pravo. Slek se je in samo v svojem spodnjem perilu sedel v mrazu v nedeljo celo noč in v ponedeljek celi dan poleg nekega pota, dokler ga niso našli, vsega zmrzlega sicer, a vendar še popolnoma pri življenju. Na ozeblinah, ki si jih je nakopal pri tem poizkusu, bo trpel celo življenje, ako si ga ne bo skrajšal na kak drug, bolj uspešen način.

Globoko je padel. Nemški list poroča iz Moskve, kar je skoraj neverjetno. Nekega moškega, ki je bil pred poldrugim letom še na vrhuncu svoje slave v sovjetski Rusiji, je našla sovjetska policija v zanemarjenem stanju pijanega ležati ob cesti in ga je aretirala. In ta mož ni nihče drugi, kakor bivši sovjetski zunanji minister Jurij Čičerin. V juniju 1930 je mož sam odstopil zaradi slabega zdravja ter zapustil mesto, na katerem je dosegel velike uspehe. Pošla pa so mu sredstva in to je povzročilo, da je z viška slave padel v obcestni jarek.

Štorklja in mladiči. V vaseh ob Donavi zelo rade gnezdiijo štorklje. V neki vasi v Sremu je imela štorklja svoje gnezdo na strehi poda. Otroci so v neoprednosti zažgali pod, ki je bil poln slame, ravno v času, ko sta bila v gnezdu dva mladiča. Ko je izbruhnil požar, ju je ravno čuvala štorklja, samec pa je odjadral na lov za hrano. Ogenj se je razvnel tako naglo, da ni bilo misliti na kako rešitev. Vaščani, ki zelo čislajo te ljubke in prijetne ptice, so poskušali rešiti vsaj nje. Metali so kamenje in kričali, da bi opozorili štorkljo na pretečo nevarnost. Vse zaman; skrbna samica se ni dala odgnati od svojih mladičev. Čim večje je bilo kričanje, tem bolj jih je čuvala. Ogenj se je vedno bolj širil in ko se je vrnil samec s hrano za svoj zarod, je našel samo še pogorišče. Nekaj časa je krožil nad mestom svoje nekdanjega bivališča, nato pa se je sunkoma zagnal v žarečo žerjavico, kjer so končali tudi samica in mladiči.

Tam, kjer je alkohol prepovedan. — Preko božičnih praznikov se je mnogo pilo v mestu New-Jorku v Zedinjenih državah. Pri pijačah pa mnogi niso bili izbirični in tako je strupen alkohol pomoril deset oseb. Neka deklica je vsled njega oslepelala.

Naše slike. Objavili smo že, da bomo v letu 1932 namesto »Naših slik«, ki jih bomo itak vsak teden objavljali, prila-gali »Naš dom«. To pojasnilo naj velja za vse, ki so poslali tozadevna vprašanja.

Šumi, šumi, Drava... — črtice iz zgodovine Maribora, mariborske okolice in Pohorja. Ta snopič je svojčas izšel kot 13. zvezek Cirilove knjižnice, pa je bil kmalu razprodan. Sedanji snopič ima nekaj novih črtic s Pohorja. Knjiga stane samo 5 Din (s poštnino 6 Din). Pri naročilu pošljite znamke! Naroča se pri Tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.